

Öğretmen Adaylarının Aldıkları Mesleki Eğitimin Yeterliliğine ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*

Examination of Teacher Candidates' Opinions on the Public Personnel Selection Examination (KPSS) and the Adequacy of their Professional Education

Esed YAĞCI**, Elif KURŞUNLU***

Öz

Bu araştırmanın amacı, Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) dayalı olarak yapılan öğretmen atamasını, KPSS ile eğitim fakültelerinin uyguladığı program arasındaki ilişkileri, öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelemektir. Araştırmaya İzmir ilinden 200 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada karma yöntem izlenmiş, 4 bölüm ve 28 maddeden oluşan anket ve öğretmen adaylarının aldıkları mesleki eğitim ile KPSS hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adayları, lisansta aldıkları mesleki eğitimin yeterliliğini düşük ve KPSS'ye yönelik yeterliklerini orta düzeyde görmektedir. Mesleğe ilişkin aldıkları eğitim ile sınavda yoklanan bilgiler arasında bir paralellik olmadığını düşünen adaylar KPSS'nin güvenilir ve objektif olmadığını vurgularken, kopya, torpil gibi sübjektif durumların yaşandığını düşünmektedir. Bunun yanında KPSS'nin öğretmenlik mesleği için ayırt edici ve geçerli bir sınav olmadığını da belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Kamu Personeli Seçme Sınavı, öğretmen atamaları, mesleki yeterlik

Abstract

The purpose of this research study is to examine the appointment process of teachers based on the Public Personnel Selection Examination (KPSS) focusing on the opinions of prospective teachers about the relationship between KPSS and the curriculum at faculties of education. 200 prospective teachers from İzmir participated in the study. A mixed method was used in the study, and a questionnaire consisting of 4 sections and 28 items was used. The results of the study showed that prospective teachers associate the professional education they receive in their programs with low levels of sufficiency. The prospective teachers reported their competence levels in preparation for KPSS as 'mid'. Participants also reported that there is no parallelism between the knowledge and skills introduced in their teacher education program and the ones focused on in the KPSS exam. The prospective teachers further stated that the KPSS was not a reliable and objective exam. They were also disappointed by the news about cheating in past examinations and challenges to objectivity fairness in appointment processes. Furthermore, the prospective teachers also point out that KPSS is not a valid test which can effectively select candidates for the teaching profession.

Key words: Public Personnel Selection Examination, teachers' appointment, professional competence

Gönderilme Tarihi: 07.03.2017

Kabul Tarihi: 30.07.2017

* Bu çalışma 22-24 Ekim 2015 tarihinde düzenlenen 3. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur

** Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, esedyagci@gmail.com

*** Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, elifkursunlu@hotmail.com

Giriş

Günümüzde toplumların hızla değişen dünyaya uyum sağlaması, ekonomik kalkınmaları, toplumsal refah düzeyi, bilgi çağına uygun nitelikli vatandaşlar yetiştirmesi; o toplumların eğitim sistemleriyle doğrudan ilişkilidir. Toplumsal sorunların çözüme kavuşturulması ve ülkelerin uzak hedeflerine ulaşması da ancak eğitimle mümkün olacaktır. Eğitim sisteminin niteliği, toplumun gelişmişlik seviyesinin en önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Eğitim niteliğinin yükseltilmesi ise, başlangıçta bu eğitim sisteminin en önemli paydaşlarından biri olan öğretmenlerin yetiştirilmesi ile ilişkilidir. Öğretmen eğitimi ve öğretmenlere kazandırılan yeterlikler, bu öğretmenler tarafından verilecek olan eğitimin niteliğini belirler. Hiçbir eğitim modeli, o modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretemez. Bundan dolayı, “Bir okul ancak içindeki öğretmenler kadar iyidir” denilebilir (Kavcar, 1999; Kösterelioğlu, Kösterelioğlu ve Kilmen, 2008).

Öğretmen eğitiminin niteliği kadar, eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adaylarını seçme, atama ve göreve başlamasına ilişkin eleme sisteminin nasıl yürütüldüğü de belirleyicidir. Okullarda uygulayıcı olarak göreve başlayacak öğretmenlerin tüm niteliklerinin titizlikle yoklanması ve mümkün olan en üst nitelikteki öğretmen adaylarının mesleğe seçilmesi oldukça önemlidir. Türkiye’de yer alan özel ve kamu üniversitelerindeki eğitim fakültelerinin bazı bölümleri, ülkenin ihtiyacından fazla öğretmen adayı mezun etmektedir. Bununla birlikte, pedagojik formasyon belgesi ile öğretmenliğe atanmaya hak kazanan diğer fakülte mezunları, atama bekleyen öğretmenler grubuna eklenmektedir. Örneğin 2015 yılında atanmak üzere Milli Eğitim Bakanlığına başvuran öğretmen sayısı 417.000 iken, ataması yapılan öğretmen sayısı 37.000’dir (ÖSYM, 2015). Bu öğretmen adayı fazlalığı Milli Eğitim Bakanlığının öğretmen atamalarında merkezi sınav sistemi kullanmasını zorunlu kılmaktadır (Baştürk, 2007).

Türkiye’de öğretmen atamaları Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile yapılmaktadır. KPSS ile öğretmen adayları ‘Genel Yetenek-Genel Kültür’, ‘Eğitim Bilimleri’ ve yalnızca belirlenen bazı branşlarda ‘Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT)’ olmak üzere toplam üç oturumlu bir sınava tabi tutulmaktadır. Mayıs ve Temmuz ayı içerisinde yapılan bu sınavlarda adaylar Cumartesi sabah Genel Yetenek-Genel Kültür, Cumartesi öğleden sonra Eğitim Bilimleri sınavına alınmaktadır. Öğretmenlik branşlarından bazıları ise bu tarihten yaklaşık iki ay sonra ÖABT ‘ye alınmaktadır.

Genel Yetenek-Genel Kültür (GYGK) sınavı Türkçe, Matematik, Tarih, Coğrafya ve Temel Yurttaşlık Bilgisi derslerini içeren 120 soruluk bir sınavdır. Eğitim Bilimleri sınavı ise Gelişim Psikolojisi, Öğrenme Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Program Geliştirme, Rehberlik derslerini içeren 80 soruluk bir sınavdır. Bazı alanlarda öğretmen adayları GYGK ve Eğitim Bilimleri Testinin yanında kendi branşlarına dair alan/uzmanlık bilgisi ve alan eğitimini kapsayan 50 soruluk bir sınava girmektedir. ÖABT sınavına girmeyecek branşlar için GYGK %60 Eğitim Bilimleri ise %40 ağırlığa sahipken; ÖABT sınavına girecek adaylar için GYGK %30, Eğitim Bilimleri %20 ve ÖABT %50 ağırlığa sahiptir. (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/222.html>)

KPSS’ye eğitim fakültesi mezunu olanlar yanında diğer fakültelerden mezun olan öğrenciler de pedagojik formasyon sertifikası almak kaydıyla sınava girmeye ve öğretmen olmaya hak kazanırlar. Pedagojik formasyon ise, Türkiye’de üniversiteler tarafından verilen ortalama iki eğitim dönemini kapsayan kura ve uygulamalı eğitim bilimleri derslerinin verildiği ücretli bir sertifika programıdır. KPSS’ye giren adaylar MEB tarafından belirlenen barajı aştıkları takdirde tercih yapma hakkına sahip olmaktadır.

Ülkemizde öğretmen atamalarında başvuru alan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) benzeri sınavlar Almanya, Avusturya, Fransa, İspanya ve Lüksemburg ve ABD’nin kimi eyaletlerinde görülmektedir. Bu sınavlar kağıt-kalem testi şeklinde olabildiği gibi Belçika, Yunanistan, Hollanda ve Portekiz’de görüldüğü üzere görüşmeler şeklinde olabilmektedir. (Kuran, 2012).

Aykaç, Kabaran ve Bilgin’in (2014) araştırmalarına göre, Almanya öğretmen atamalarında 3 aşamalı bir sistem yürütmektedir. İlk aşamada yazılı ve sözlü devlet sınavıyla atanma, ikinci aşama stajyerlik, üçüncü aşama yine yazılı ve sözlü devlet sınavı bulunmaktadır. Finlandiya’da ise öğretmen

atamalarında bir sınav yapılmamakta, bunun yerine yüksek lisans eğitimi, staj eğitimi ve öğretmen yeterlilikleri kriter olarak kabul edilmektedir. Fransa'da ise yine çeşitli öğretmen atama sınavları bulunmaktadır. İngiltere, öğretmen atamaları için; mesleğe giriş profili belgesi ve nitelikli öğretmen statüsü belgesi aramaktadır. Türkiye'de de diğer pek çok ülkede olduğu gibi standart bir devlet sınavı puanıyla atama yapılmaktadır.

Ancak öğretmen eğitiminin sonunda bir seçme ve atama sistemi olarak uygulanan bu tür sınavlar, uygulanan tüm ülkelerde sınavın niteliği ne olursa olsun, birçok kesim tarafından eleştirilmektedir. Bu eleştirilerin başında, öğretmen seçiminde kullanılan test yönteminin, öğretmende bulunması gerekli niteliklerin tümünü ölçüp ölçmediğine ilişkin sorgulama gelmektedir (Gündoğdu, Çimen ve Turan, 2008). Ülkelere göre öğretmende aranan niteliklere ilişkin standartlar farklılaşsa da, bir öğretmenin 'iyi bir vatandaş, toplum için model, gelecek nesillerin yetiştiricisi' olması ve 'mesleki nitelikler, genel kültür ve pedagojik formasyona dair nitelikleri' taşıması gerektiği ortak kabul olarak sayılabilir. Öyleyse, öğretmen seçiminde tüm bu nitelikler göz önünde bulundurulmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri şöyle tanımlanmıştır (MEB, 2006):

1. Kişisel ve Mesleki Değerler- Mesleki Gelişim
2. Öğrenciyi Tanıma
3. Öğretme ve Öğrenme Süreci
4. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme
5. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri
6. Program ve İçerik Bilgisi

Bakanlıkça belirlenen bu yeterlikler ile KPSS'de yoklanan yeterlikler karşılaştırıldığında, KPSS'nin öğretmende bulunması gereken niteliklerden pek çoğunu ölçmediği görülmektedir. Bu durum, öğretmen atamalarında seçme ve yerleştirme testinin kullanılmasının yeterli olup olmadığını ve bu testin geçerliğinin sorgulanmasını gerektirmektedir.

Tüm bu nedenlerle, bu araştırmanın amacı, Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) dayalı olarak yapılan öğretmen atamasını, KPSS ile lisans eğitimi arasındaki ilişkileri, öğretmen adaylarının görüşlerine göre ele alarak, Türkiye'deki kamu okullarında çalışacak öğretmenlerin atanma işlemlerini incelemektir.

Araştırmada Cevap Aranılan Sorular

1. Öğretmen adaylarının lisans eğitiminde edindikleri mesleki niteliklere/yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının KPSS'de başarılı olma ve atanma için gerekli yeterliklere sahip olmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının öğretmen atamaları ve KPSS sınav sisteminin gerekliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen adayları öğretmen seçme ve atama sistemi olarak KPSS dışında nasıl bir sistem önermektedir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının lisansta kazandıkları mesleki niteliklere ve KPSS'ye dair görüşlerini inceleyerek; öğretmen eğitimine ilişkin program geliştirme çalışmalarına, öğretmen atamalarıyla ilgili düzenlemelere, bu alanda sorumlu yetkililere bilgi sunarak, öğretmen yetiştirme ve öğretmen atamalarına katkı sağlamaktır.

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada karma araştırma yöntemi, eş zamanlı yuvalama deseni benimsenmiştir. Karma araştırma yönteminde, nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılır. Eş zamanlı yuvalama deseninde nitel ve nicel veriler, araştırma esnasında eş zamanlı toplanarak, araştırma problemine ilişkin iki veri setini karşılaştırmak, verilerin analizinden elde edilen sonuçları ilişkilendirmek ya da çelişen noktaları tespit etmek amacıyla analiz edilir. Bu araştırmada anket ve görüşme verileri eş zamanlı toplanmıştır. Ardından anketten elde edilen nicel veriler analiz edilmiş, bulgular ortaya konmuştur. Son olarak görüşmelerden elde edilen nitel veriler arasından, nicel bulguları destekleyen ya da çelişen ifadeler seçilerek bulgulara yerleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, İzmir ilinde hizmet vermekte olan bir KPSS dershanesinde eğitim alan bireylerden seçilen öğretmen adayları oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde, nicel veriler için seçkisiz tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. KPSS'ye girecek öğretmen adaylarının; KPSS'ye girme sayısı ve formasyon alma durumu birer tabaka olarak kabul edilmiş, çalışma grubundaki katılımcıların belirlenen özellikler açısından çeşitlilik göstermesi amaçlanmış, 200 öğretmen adayı seçilmiştir. 200 katılımcı arasından 196 katılımcıdan toplanan veriler araştırmada kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutu için belirlenen 10 öğretmen adayı ise, araştırmaya katılan 200 aday içinden rastgele seçilmiştir.

Çalışma grubuna katılan 200 öğretmen adayının bazı özelliklere göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 1

Araştırmaya Anket Yoluyla Katılan Öğretmen Adaylarının Bazı Özelliklere Göre Dağılımı

	n		n		n
Eğitim Fakültesi	105	ÖABT ye giren	125	Sınava ilk kez giren	107
Diğer Fakülteler	95	ÖABT ye girmeyen	75	Sınava 2 ve daha fazla giren	93
Toplam	200		200		200

Tablo 2

Araştırmaya Görüşme Yoluyla Katılan Öğretmen Adaylarının Bazı Özelliklere Göre Dağılımı

	n		n		n
Eğitim Fakültesi	6	ÖABT ye giren	6	Sınava ilk kez giren	5
Diğer Fakülteler	4	ÖABT ye girmeyen	4	Sınava 2 ve daha fazla giren	5
Toplam	10		10		10

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada nicel ölçme aracı olarak anket, nitel ölçme aracı olarak ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Anket dört bölüm ve 28 maddeden oluşan likert tipi ölçme aracıdır. İlk bölümde öğretmen adayının bölümü, sınava kaç kez girdiği, formasyon alıp almadığı gibi genel bilgilere ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğretmen adaylarının üniversitede aldıkları mesleki eğitimin yeterliğine ilişkin görüşlerine dair sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölüm adayın kendini KPSS'de yeterli görüp görmediğine dair sorular ve son bölümde ise adayların Türkiye'deki öğretmen atama sistemiyle ilgili görüşleri üzerine sorulardan oluşmaktadır. Anket hazırlanırken öncelikle araştırmaya ilişkin alanyazın taranmış ve bu konuda kullanılmış ölçme araçları, elde edilmiş bulgu ve önerilerden yararlanılarak taslak form oluşturulmuştur. Form uzman kanısına sunulmuş ve eğitim bilimleri

enstitüsünde görev yapan dört uzmanın (ölçme ve değerlendirme ve program geliştirme uzmanları) görüşü alınmıştır. Uzman görüşlerine göre madde ekleme, çıkarma ve gerekli düzeltmeler yapılmış, anket 15 kişilik grup üzerinde denenmiştir. Deneme uygulamasının ardından gerekli düzeltmeler yapılmış ve anket nihai hale getirilmiştir. Anketin nihai hali ise dört bölüm ve 28 maddeden oluşmaktadır. 5'li likert tipi düzenlenen sorularda 1.00-1.49 : Kesinlikle yetersiz 1.50-2.49: Yetersiz 2.50-3.49: Kararsızım 3.50-4.49:Yeterli 4.50-5.00: Kesinlikle Yeterli olarak tespit edilmiştir.

Görüşme formu ise araştırmanın sorularına cevap vermek üzere yarı yapılandırılmış dört sorudan oluşmaktadır. Her bir soru için gerekli durumlarda kullanılmak üzere sondaj soruları belirlenmiştir. Görüşme formu dört uzman kanısına dayanarak düzeltilmiş ve üç öğretmen adayıyla görüşülerek denenmiş, görüşmeler ve öğretmen adaylarının önerileriyle sorular daha açık hale getirilmiş ve nihai formuna ulaştırılmıştır.

Veri Toplama Süreci

Nicel veri toplama amacıyla kullanılan anket, ortalama onbeşer kişilik gruplar halinde öğretmen adaylarına, ders öğretmeninin izniyle, dersin başında ya da sonunda dağıtılmış, anket yönergesi sınıfta okunmuş ve öğretmen adaylarının cevaplaması için ortalama 30 dakika verilmiş, araştırmacı anketin cevaplanma süresince sınıfta kalmıştır. Nitel veri toplama amacıyla yapılan görüşmelerde ise, görüşülecek öğretmen adayları ile önceden randevu alınmış, belirlenen tarih ve saatte aday ve araştırmacı, sağlıklı iletişim kurulabilecek bir çalışma odasında bire bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının izni alınarak görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Görüşmeler ortalama 35 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Anketten elde edilen sonuçlar üzerinde yüzde, frekans hesaplamaları yapılmış, bölümler ve maddeler bazında genel ortalamalar hesaplanmış ve yorumlanmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin transkripsiyonu yapılmış, ardından betimsel analiz ile araştırmanın alt problemlerine cevap verecek şekilde temalara ayrılarak yorumlanmıştır. Nicel veriler ile nitel verilerden elde edilen bulgular karşılaştırılmış birbirlerini destekledikleri noktalar ve çeliştikleri noktalar vurgulanmıştır.

Bulgular

Öğretmen Adaylarının Lisans Eğitiminde Edindikleri Mesleki Niteliklere/Yeterliklerine İlişkin Görüşlerine Dair Bulgular

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Lisansta Aldıkları Eğitimin Yeterliliğine Dair Görüşleri

	n	$\bar{X}$
Branş (Konu alanı)	196	3
Genel Yetenek	196	2,1
Genel Kültür	196	2,2
Eğitim Bilimleri	196	2,7

Tablo 3.'te öğretmen adaylarının lisansta aldıkları eğitimin yeterliliğine ilişkin görüşleri belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları lisansta aldıkları 'Branş (özel alan) eğitimi yeterli buluyorum' ifadesine ortalama olarak 'kararsızım' cevabını verirken, lisansta aldıkları genel yetenek ve genel kültür alanlarında kesinlikle yetersiz ve eğitim bilimleri alanındaki eğitimi yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Diğer alanlara kıyasla branş eğitimi daha nitelikli bulmalarının sebebi pek çok lisans programında genel yetenek, genel kültür ve eğitim bilimleri derslerinin; branş

derslerinden sayıca az olması gösterilebilir. Bu konuda yapılan diğer araştırmalarda da öğretmen adaylarının lisans eğitimini KPSS adına yeterli bulmadıkları tespit edilmiştir (Baştürk, 2007; Özkan ve Pektaş, 2011; Kösterelioğlu, Kösterelioğlu ve Kilmen, 2008). Özkan ve Pektaş (2011), araştırmalarında lisans mezuniyet not ortalaması ile KPSS puanları arasında düşük seviyede pozitif korelasyon olduğunu ve lisans başarısının KPSS puanı üzerinde yüzde üçlük etkisi olduğunu saptamışlardır. Baştürk (2007) ise araştırmasında lisans not ortalaması ile KPSS başarısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını saptamıştır. Kösterelioğlu, Kösterelioğlu ve Kilmen'e göre (2008), lisans başarısı ile KPSS arasındaki ilişki genellikle orta düzeydedir fakat bu ilişkinin gücü branşlara göre farklılık gösterebilir.

Araştırmada elde edilen görüşme verileri, anket sonuçlarından elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Öğretmen adayları yapılan görüşmelerde lisansta aldıkları eğitimi yeterli bulmadıklarını açıklamışlardır.

Ö4: 'Ben eğitim fakültesi mezunuyum ama lisansta eğitim bilimleri dersi alıp almadığımı bile doğru düzgün hatırlamıyorum. Aldıysak da herhalde göstermelik öylesine almışız. Genel yetenek genel kültür dersleri desen o da öyle. Birinci sınıfta zorunlu YÖK derslerini almıştık ama onlar da çok çok yetersiz KPSSye göre. Lisans ağırlıklı olarak branş dersleriyle geçti. Branş bilgimin iyi olduğunu düşünürdüm. Ta ki KPSS de ÖABT ye hazırlanıp deneme sınavlarında yere çakılıncaya kadar'

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Kendi Mesleki Yeterliklerine İlişkin Görüşleri

	n	$\bar{X}$
Mesleki Bilgi-Beceri	196	4
Mesleki Karakteristik	196	4,1
Uygulama Deneyimi	196	3,5
Mesleğe Hazır Oluş	196	4,2

Tablo 4.'te öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin yeterliklerine dair görüşleri belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları öğretmenlik mesleği için gerekli olan mesleki bilgi ve becerilere, duyuşsal-karakteristik özelliklere sahip olduklarını ve mesleği yapmaya kendilerini hazır hissettiklerini belirtirken; öğretmenlik için gerekli uygulama deneyimine sahip olup olmadıkları konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Yapılan pek çok araştırmada da öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin kuramsal bilgide iyi, ancak uygulamada kendilerini yetersiz buldukları saptanmıştır (Sezgin Nartgün, 2008). Bunun yanında, araştırmada elde edilen veriler karşılaştırılırsa; öğretmen adaylarının lisansta aldıkları öğretmenlik eğitimini yeterli bulmadıkları; fakat kendilerini öğretmenlikle ilgili gerekli bilgi beceri ve özelliklere hakim gördükleri söylenebilir. Bu durum ise bir çelişki ifade etmektedir. Bu çelişkinin nedeni olarak öğretmen adaylarının lisans eğitiminde ve KPSS'de başarılı olmak için gereken yeterlilikler ile öğretmenlik mesleğini yerine getirmek için gerekli yeterlikleri birbirinden farklı bulması gösterilebilir. Diğer bir deyişle, öğretmen adayları lisans eğitiminde ve KPSS'de başarı ölçütü olarak kabul edilen yeterliklerin, nitelikli bir öğretmen olabilmek için gerekli ölçütlerle uyuşmadığını düşünmektedir. Araştırmanın bu nicel bulgusu, yapılan görüşmelerle de desteklenmektedir.

Ö7: 'Ben kendimi öğretmen olmaya gayet hazır hissediyorum. Branşıma dair bilgime güveniyorum, öğretmenlik için gerekli karakteristik özelliklere sahibim; anlayışlıyım mesela, arkadaş olabilirim onlarla, eğlenceli etkinlikler yaparım, sevilen bir öğretmen olurum. Tabi deneyimim çok yok staj dışında ama kendimi görebiliyorum. Bence öğretmenlik dediğin yetenek işi, insanda bilgiyi aktarabilme becerisi olacak, iletişim becerisi olacak ama maalesef ne lisansta bunu öğretiler ne de KPSS bunu ölçüyor. KPSS den 95 alıp da iki lafı bir araya getiremeyen de var...'

Öğretmen Adaylarının KPSS'de Başarılı Olma ve Atanma İçin Gerekli Yeterliklere Sahip Olmalarına İlişkin Görüşlerine Dair Bulgular

Tablo 5

Öğretmen Adaylarının KPSS Sınav Oturumlarındaki Yeterliklerine Dair Görüşleri

	n	$\bar{X}$
Genel Yetenek	196	3,3
Genel Kültür	196	3,4
Eğitim Bilimleri	196	3,8
ÖABT	124	3,4

Tablo 5.' te öğretmen adaylarının KPSS sınav oturumlarındaki yeterliklerine dair görüşlerine ilişkin puan ortalamaları yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları KPSS de yer alan genel yetenek, genel kültür, eğitim bilimleri ve ÖABT oturumlarındaki yeterlikleri konusunda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak eğitim bilimleri oturumu için diğer oturumlara göre yeterliklerinin daha iyi olduğu görüşünde oldukları söylenebilir. Araştırmada elde edilen bulgular karşılaştırıldığında, öğretmen adaylarının lisansta aldıkları genel yetenek genel kültür, eğitim bilimleri ve ÖABT eğitimleri konusundaki yeterliklerini KPSS'de bu oturumlara ilişkin yeterliklerinden daha düşük olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu durumun nedeni öğretmen adaylarının KPSS dershanelerine gitmeleri ve aldıkları kurslar ile ayrıca sınava hazırlanmaları olarak gösterilebilir. Nitekim Kuran'a (2012) göre öğretmen adayları KPSS dershanelerine giden öğretmen adaylarının dershaneyi seçme nedenlerinin başında "düzenli ders çalışma isteği" yer almaktadır. Adaylar, dershanedeki eğitimi, bilgilerin KPSS'ye yönelik verilmesi, konuların daha çok tekrar edilmesi ve her konuyla ilgili test verilerek sık sık sınavların yapılması gibi konularda daha etkili bulduklarını vurgulamışlardır. Görüşmelerden elde edilen örnek bir bulgu aşağıdaki gibidir:

Ö3: 'Şimdi eğer lisanstan mezun olup direk KPSS ye girseydim hiçbir şey yapamazdım. Ama o kadar aydır kursa geliyorum. Gereken her şeyi en baştan adam akıllı öğrenmeye çalışıyorum. Çok süperim hepsini yapıcım diyemem tabi ama gerçi kimse diyemez. Yine de bence atanmak için gerekli bilgileri edindim çalıştım. Kurs olmadan asla olmazmış onu kesin gördüm.'

Tablo 6

Öğretmen Adaylarının KPSS'ye Yönelik Diğer Görüşleri

	n	$\bar{X}$
Yeterli Puanı Alacağı Görüşü	196	4
Ek Eğitime İhtiyaç Duyma	196	2,4
Sınav Kaygısı Yaşama	196	2,5
Meslekten Uzaklaşma Duygusu	196	3,2

Tablo 6.'da öğretmen adaylarının KPSS ye ilişkin yeterli puanı alabileceğine dair görüşü, ek eğitime ihtiyaç duyma durumları, yaşadıkları sınav kaygısı ve KPSS nedeniyle meslekten uzaklaşma, tükenmişlik durumlarına ilişkin görüşleri belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adayları, KPSS de atanmak için gerekli olan puanı alacak yeterliğe sahip oldukları görüşüne katılmaktadır. Öğretmen adayları 'KPSS için ek eğitime ihtiyaç duymuyorum' ve 'KPSS de sınav kaygısı yaşamıyorum' maddelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir.

KPSS sürecinin öğretmen adaylarını meslekten uzaklaştırması konusunda ise kararsız oldukları görülmektedir. Yapılan diğer araştırmalarda da öğretmen adayların KPSS için ek eğitime gereksinim duyduğunu ve bu sebeple dershanelere gittiklerini, lisansta aldıkları eğitimin de KPSS ye yönelik olmasını talep ettikleri belirtilmiştir (Bulca, Saçlı, Kangalgil ve Demirhan, 2012; Kuran, 2012; Yalçın, Yalçın, Kahraman ve Yılmaz, 2013). Bunun yanında öğretmen adaylarının KPSS ye ilişkin sınav kaygılarını ele alan pek çok araştırma bulunmaktadır. Örneğin Can ve Can'a (2011) göre öğretmen adaylarının KPSS öncesinde stres ve kaygı düzeyleri oldukça yüksek bulunmuştur. Yine, Baştürk'e (2007) göre; öğretmen adaylarının sınava ilişkin kaygı düzeyi yüksek bulunmuştur. Bu kaygı düzeyinin KPSS ye ikinci ve daha fazla sayıda girenlerde ilk kez girenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğretmen adayları yapılan görüşmelerde de sınav kaygılarını vurgulamışlardır:

Ö9: 'Yani ben şunu gördüm ki şu KPSS aslında tamamen psikolojik bir savaş. Psikolojisi iyi olan, hazırlanma sürecinde kaygısı olmayan, sınavda da çok heyecan yapmayan kazanıyor. İyi bir puan alacak yeterliliğin olabilir ama bakalım sınavda ne yaşayacaksın? Çok panik olunca kitlenip kalıyor insan yazık oluyor emeklerine.'

Öğretmen Adaylarının Öğretmen Atamaları ve KPSS Sisteminin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerine Dair Bulgular

Tablo 7

Öğretmen Adaylarının KPSS Sınav Alanlarının Öğretmen Seçiminde Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

	n	$\bar{X}$
Genel Yetenek Testi	196	2,4
Genel Kültür Testi	196	2,4
Eğitim Bilimleri Testi	196	3,4
ÖABT	196	3,1

Tablo 7. de öğretmen adaylarının KPSS sınav oturumlarının öğretmen seçiminde gerekliliği ve önemine ilişkin görüşleri belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları KPSS de yer alan genel yetenek ve genel kültür sınavlarının öğretmen seçiminde gerekli olmadığını düşünürken; eğitim bilimleri ve ÖABT'nin gerekliliğine ilişkin kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Karataş ve Güleş'in (2012) araştırmalarına göre de öğretmen adayları, atamaların sadece bilişsel becerileri ölçen bir sınavla değil, başka ölçütlerin de dikkate alınarak yapılması gerektiğinden yanadır. Öğretmen adaylarının görüşleri, sınavın genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimleri alanlarında bilgi düzeyini yeterince ölçemediği yönündedir.

Öğretmen adayları, yapılan görüşmelerde KPSS'nin güvenilir ve geçerliliğine ilişkin farklı görüşler belirtmişlerdir:

Ö1: 'Yani bir öğretmen tabi ki Türkçe matematik tarih coğrafya vatandaşlık bilmeli, elbette öğretmen dediğin toplumun temsilcisi ama KPSS de sorulan sorulara baktığınız zaman amacın bu sınavda gerekli yetenek ve kültür düzeyini ölçmek değil, doğrudan çok zor sorularla öğretmen elemek olduğunu görüyoruz. Ağırlığı az olmak ve gerçekten bilinmesi gerekenleri sormak kaydıyla GYGK olabilir, ama bence öğretmenlik için yapılan bir sınav branş bilgisi ve eğitim bilimlerinden olmalı.'

Tablo 8*Öğretmen Adaylarının KPSS Güvenirlik ve Geçerliğine İlişkin Görüşleri*

	n	$\bar{X}$
Ayırt Edici Bir Sınavdır	196	1,8
Güvenilir Bir Sınavdır	196	1,8
Geçerli Bir Sınavdır	196	2
Objektiftir	196	1,9

Tablo 8.'de öğretmen adaylarının KPSS'nin ayırt edicilik, güvenirlik, geçerlik ve objektifliğine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları, KPSS'nin öğretmenlik niteliklerini ölçen ayırt edici bir sınav olması, güvenilir ve tutarlı bir sınav olması, çoktan seçmeli testin öğretmen seçiminde uygun bir sınav türü olması ve adil objektif puanlanan bir sınav olması maddelerine katılmadıklarını belirtmektedirler. Buna neden olarak KPSS'nin öğretmen seçiminde çoktan seçmeli test ile ölçülemeyecek karakteristik özellik, tutum ve öğretme sanatı gibi önemli niteliklerin yoklamaması, sınavda yaşanan toplu kopya vak'alarının öğretmen adaylarının sınavın objektifliğine ilişkin inançlarını zedelemesi gösterilebilir.

Görüşmelerden elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının KPSS'nin güvenirlik ve geçerliğine ilişkin olumsuz görüşlerini açıkça göstermektedir:

Ö6: 'Öğretmenlik herhangi bir çoktan seçmeli test ile elbette ölçülemez. Öğretmeni öğretmen yapan özellikler şıklar arasından seçilemez bir kere. Öğrencilerle göz bağıntısı iletişim Güler yüz, karakter mesela, onların yaşamlarına kalplerine dokunabilmek mesela. KPSS öğretmenleri birer teknik eleman olarak görüyor. Kaldı ki ülkemizde bu bile adam akıllı yapılmıyor. Kopyalar şaibeler adam kayırmaca haberleri her gün gazetelerde'

Öğretmen Adaylarının Öğretmen Seçme ve Atama Sistemi Olarak KPSS Dışında Önerdikleri Seçme ve Atama Sistemlerine Dair Bulgular

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler üç temada düzenlenmiştir. Adaylar KPSS dışında öğretmen atama sistemi olarak 'Mülakat', 'Gözlem ve Performans' ve 'Stajyerlik sistemi' önermişlerdir.

Adayların bir kısmına göre öğretmen seçme ve atama sistemi olarak üç aşama kullanılabilir. İlk aşama KPSS branş testi, ikinci aşama eğitim bilimleri testi ve üçüncü aşama da ise mülakat getirilerek adayların mesleki duyuşsal yeterlikleri yoklanabilir.

Ö2: 'Bence çoktan seçmeli bir sınav mutlaka olmalı, bu kadar kalabalık bir nüfusta tek tek öğretmen seçmek imkansız. Önce bir eğitim bilimleri testi, bir branş testi yapılarak büyük bir kısım elenmeli. Kalanlar arasında mülakat yapılarak atanacaklar kesin olarak seçilmeli. Öğretmenliğe başlayacak adayların oturduğu kalkışı konuşması, karakteristik özellikleri mutlaka görülmeli bence. Tabii ne kadar adil olacağı çok önemli. Maalesef bu ülkede mülakat denilince akla torpil geliyor.'

Adayların bir kısmına göre ise, öğretmenlik çoktan seçmeli test ile yoklanabilecek özelliklerde bir meslek alanı değildir. Test ile ölçülemeyecek pek çok niteliğin oldukça önemli olduğunu vurgulayan öğretmen adayları, öğretmen seçiminde uygulamada performans ve gözlemlerin kullanılması taraftarıdır.

Ö2: 'Öğretmenlik birkaç saatlik sınavla ölçülebilir mi? Hatta herhangi bir yazılı kağıt kalem sınavıyla ölçülebilir mi? Bence bu mümkün değil. Benim özel okulum olsa ve öğretmen seçecek olsam, mutlaka bir örnek ders işletirim, öğrencilerle bir araya getirir bir deneme dersi işletir gözlem yaparım. Öğretmenlik için en azından ikinci ya da üçüncü etap olarak mutlaka bir performans deneme dersi gözlem gibi bir şey olmalı ve üstelik bunun ağırlığı karar vermede çok daha fazla olmalı.'

Adayların bir kısmına göre ise, öğretmen atamaları için ayrıca bir seçme sınavı sistemi kullanmak yerine eğitim fakültesi boyunca öğretmen adayının toplam başarısı, not ortalaması, uygulamalı dersler ve öğretmenlik uygulamaları deneyimi dersleri performanslarından oluşan bir ölçütler takımı kullanılmalıdır. Adaylar dört yıllık lisans sonunda edindikleri özelliklere göre mesleğe başlamaya hak kazanmalı, hak kazanmayanlar ek eğitime tabi tutulmalıdır. Böylece eğitim fakülteleri meslek edindirme açısından daha işlevsel hale getirilebilir. Ancak bu sistemin kullanılması için ulusal düzeyde tüm eğitim fakültelerinde standart ölçme değerlendirme faaliyetleri adil şekilde yürütülmelidir.

Ö7: 'Öğretmenlik atamaları, öğretmenlerin eğitim fakültesinde aldıkları tüm uygulamalı dersle ve özellikle de staj performansına göre yapılmalı. Tabi burada hemen adil bir ölçüm olmayacak gibi duruyor. Bir üniversitede stajlar göstermelik diğerinde çok sıkı mesela. Eğer doğru ve adil bir şekilde ölçme değerlendirme yapılacak olsa eğitim fakültesindeyken öğretmen adayının başarısı, staj performansı, ne bileyim mesela portfolyo dosyası birikebilir, referanslar kullanılabilir. Böyle bir yöntem uygulamak çok zor evet ama çok daha iyi olurdu.'

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada öğretmen adaylarının mesleki yeterlik ve KPSS ye ilişkin görüşleri incelenmiştir. Sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- **Öğretmen adayları, lisansta aldıkları mesleki eğitimin yeterliğini düşük bulmaktadır.** Eğitim fakültelerinde sürdürülen dersler ve KPSS nin kapsamı karşılaştırıldığında, öğretmen adayları sınavda yükümlü oldukları genel yetenek, genel kültür ve eğitim bilimleri alanlarına dair lisans eğitimlerini yetersiz bulurken; branş eğitimlerini orta düzeyde yeterli görmektedir. Buradan yola çıkılarak, eğitim fakültelerinde yürütülen öğretim ile KPSS de yoklanan beceriler arasında bir tutarsızlık olduğu sonucuna varılabilir. Öğretmen atama işlemleri için yürütülen bir ölçme değerlendirme faaliyetinin öğretmenlik eğitimi ile tutarlı olması daha geçerli sonuçlar verecektir. Ancak öğretmen adayları lisansta aldıkları mesleki eğitimi yeterli bulmazken; öğretmenlik mesleğine dair yeterliklerinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Mesleki eğitim niteliğinin düşük, fakat mesleki öz yeterliğin yüksek olarak ifade edilmesi, bir çelişki doğurmaktadır. Bu durumun sebebi ise, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini eğitim fakültesinde alınan derslerle edinilecek bilgi ve beceriler olarak değil; yetenek ve kişisel donanım olarak görmeleri gösterilebilir.
- **Öğretmen adayları KPSS de yer alan her bir sınava yönelik yeterliklerini orta düzeyde görmektedir.** Bununla birlikte, sınav kaygısı yaşadıklarını ve ek eğitime gereksinim duyduklarını belirtmişlerdir. Bu duruma neden olarak öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde edinilen bilgi ve beceriler ile KPSS de başarılı olmak için gerekli bilgi ve becerilerin birbirinden ayrı olduğunu düşünmeleridir. Onlara göre mesleki eğitim ile KPSS dershanelerinde alınan eğitim arasında bir bağlantı bulunmamaktadır. Yine bu durum alınan eğitim ile eğitim sonunda yapılan sınav arasında bir ilişkisizlik olduğunun göstergesidir.
- **Öğretmen adayları KPSS de yer alan genel yetenek ve genel kültür sınav oturumlarını gerekli bulmazken eğitim bilimleri ve ÖABT sınavlarını daha gerekli görmektedirler.** Buna neden olarak eğitim bilimleri bilgisi ve alan bilgisinin öğretmenlik için mutlaka gerekli olduğunu, genel yetenek ve genel kültür bilgisinin ise, KPSS'de olması gerekenden çok daha ayrıntılı ve güç düzeyde test edildiğini, genel yetenek genel kültür testinin amacından saparak, bir eleme aracı olarak kullanıldığını belirtmişlerdir.
- **Adaylar KPSS'nin güvenilir ve objektif olmadığını vurgularken, adil bir seçme sistemi uygulanmadığını, kopya, torpil gibi subjektif durumların yaşandığını düşünmektedir.** Bunu

yanında KPSS'nin öğretmenlik mesleği için ayırt edici ve geçerli bir sınav olmadığını belirtmişlerdir. Bunun üzerine öğretmen adaylarının KPSS yerine daha güvenilir ve geçerli olacak sistem önerileri incelenmiştir. Adaylar genel olarak öğretmenlik becerilerini uygulamalı olarak ölçecek performans görevleri, gözlemler ve uygulamalı sınav sistemlerini önerirken, bunun yanında eğitim fakültelerinde edinilen mesleki niteliklerin; not ortalaması ve deneyim performanslarının da öğretmen atamalarında ölçüt olarak kullanılmasını önermişlerdir.

Tüm bu sonuçlara göre, öğretmen eğitimi ve KPSS sistemi için aşağıdaki öneriler verilebilir:

- Eğitim fakülteleri ve verilen pedagojik formasyon sertifika programı öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği nitelikleri kazandıracak şekilde düzenlenmelidir. Öncelikle mesleki eğitimde kuram ve uygulama bağlantısını güçlendirecek şekilde uygulamalı derslere ağırlık verilmeli; bunun yanında genel yetenek genel kültür ve eğitim bilimlerine dair teorik derslerin ağırlıkları düzenlenmelidir.
- KPSS de yer alan sınav oturumları ve bu oturumların yüzde olarak ağırlıkları öğretmen niteliklerine göre düzenlenmelidir. Öğretmen adaylarının branşlara göre bir kısmının ÖABT sınavına tabi tutulması, bir kısmının ise yalnızca genel yetenek genel kültür ve eğitim bilimlerini sınavına girmesi ölçüt belirlemede farklılıklara yol açmaktadır. Tüm branşlara eşit fırsat tanınması ve eşit ölçüt kullanılması gereklidir.
- KPSS eğitim bilimleri sınavının puan katsayısı, ÖABT'ye girecek branşlar için 0,20'dir. Bu oranın öğretmende bulunması gereken temel niteliklerden biri olan öğretmenlik meslek bilgisinin yoklanmasında yeterli olup olmadığı tartışılmalıdır. Eğitim bilimleri testinde yer alan sorular öğretme öğrenme süreçleri, program geliştirme, ölçme ve gelişim-öğrenme psikolojisine dair önemli mesleki bilgileri yokladığından katsayısı artırılmalıdır.
- KPSS gibi çoktan seçmeli bir sınav sistemi öğretmenlik için gerekli iletişim becerisi, öğrenme yaşantılarını düzenleme, yönlendirme ve sağlama, sınıf yönetimi, karakteristik özellikler gibi pek çok önemli niteliği yoklamakta yetersizdir. Bu niteliklerin yoklanması için KPSS taban puan ile ilk elemanın ardından ikinci bir etapta performans görevleri ile uygulamalı sınavların yer alması önerilebilir.
- Eğitim fakültelerinde alınan öğrenim ile KPSS nin gerektirdiği bilgi ve beceriler arasında düşük düzeyde bağlantı olduğu görülmektedir. Bu durum lisans ortalaması ile KPSS puanı arasındaki ilişkisizlikle ortaya konabilir. Buradan yola çıkarak iki yorum yapılabilir. Bunlardan ilki eğitim fakültelerinin öğretmenlik için gerekli nitelikleri kazandırmadığı, ikincisi ise KPSS nin öğretmenlik için gerekli nitelikleri ölçmediğidir. Alınan eğitim ile bu eğitim sonunda yapılan sınav arasında kapsam geçerliği sağlanmalı, lisansta alınan eğitimin seçme sisteminde bir ölçüt olarak yer alması sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Aykaç, N., Kabaran, H. ve Bilgin, H. (2014). Türkiye’de ve bazı Avrupa Birliği ülkelerindeki öğretmen yetiştirme uygulamalarının karşılaştırılması olarak incelenmesi. *Turkish Studies*, 9(3), 279-292.
- Baştürk, R. (2007). Kamu personeli seçme sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeyinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 163-176.
- Bulca, Y. , Saçlı, F. , Kangalgıl, M. ve Demirhan, G. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 37(165), 81-91.
- Can, S. ve Can, Ş. (2011). Kamu personeli seçme sınavı öncesinde öğretmen adaylarının stres düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 765-778.
- Gündoğdu, K., Çimen, N. ve Turan, S. (2008). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 35-43.
- Karataş, S. ve Güleş, H. (2012). Öğretmen atamalarında esas alınan merkezi sınavın öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *AKU Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 102-119.
- Kavcar, C. (1999). *Nitelikli Öğretmen Sorunu*. 21. Yüzyıl Eğitimde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu. 25- 27 Kasım. Başkent Öğretmenevi. Ankara.
- Kösterelioğlu, İ., Kösterelioğlu, M. ve Kilmen, S. (2008). Kamu personeli seçme sınavı puanları ile lisans diploma notu arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1),151-160.
- Kuran, K. (2012). Öğretmen adaylarının KPSS kursu veren dershanelere ve KPSS ye ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 143-157.
- MEB (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi
- MEB (2002). *MEB Mevzuat*. 31.09.2017 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/222.html> adresinden indirilmiştir.
- Nartgün Sezgin, Ş. (2008). Aday öğretmenlerin gözüyle milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen atama esasları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 47-58.
- Özkan, R. ve Pektaş, S. (2011). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin mezuniyet başarı ortalamaları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (Eğitim fakültesi örneği). *TÜBAR*, 30, 269-281.
- Yalçın, S., Yalçın, S., Kahraman, S. ve Yılmaz, Z. (2012). Kamu personeli seçme sınavının eğitsel ortamlara yansımaları (öğretim üyesi görüşleri). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 229-240.

Extended Abstract

Teachers Candidates' Opinions On The Vocational Competence And Public Personnel Selection Examination (KPSS)

Rapid improvements in technology and socioeconomic welfare in societies have been increasingly related to educational qualities. High quality education has been regarded as an important aspect of social improvements. In this context, teachers and teacher education programs play a critical role in teaching-learning process. Therefore, schools are considered strong only when they have highly qualified teachers (Kavcar, 1999; Kösterelioğlu, Kösterelioğlu & Kilmen, 2008). Teacher selection processes are among the criteria of high quality educational systems. Rigorous and accurate processes for selection of highly qualified pre-service teachers also relates to the importance of the teacher education system (Baştürk, 2007). In Turkey, the teacher selection process is done via Public Personnel Selection Examination (KPSS) which is divided into three sections: general competency, educational sciences, and Teaching Subject-Area Knowledge Test (TSAKT) (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/222.html>).

The purpose of this research study is to examine the appointment process of teachers based on the Public Personnel Selection Examination (KPSS) focusing on the opinions of prospective teachers about the relationship between KPSS and the curriculum at faculties of education. Research questions are:

1. What are the opinion of the teacher candidates on professional competences acquired in teacher education programs?
2. What are the opinion of the teacher candidates on their KPSS achievement and the characteristics required for being appointed for a teaching position?
3. What are the opinion of the teacher candidates on the reliability and validity of the KPSS exam and teacher appointment processes?
4. What are the opinions of the teacher candidates on possible systems of teacher selection processes in Turkey?

A mixed-method research design was employed in this study. The quantitative data were collected using random stratified sampling method from 200 teacher candidates in Izmir. The survey had four sections and 28 items. Qualitative data were collected through 4 questions as part of semi-structured interviews and follow-up questions.

The findings showed that participants majoring in education did not consider KPSS as a standardized and reliable exam for the assessment of professional success. This finding is consistent with previous research findings in the field (Özkan & Pektaş, 2011; Baştürk, 2007; Kösterelioğlu, Kösterelioğlu & Kilmen, 2008).

Although these participants emphasized professional knowledge and skills, teachers' character, and being ready to take the responsibility in theoretical context related to their teaching, they are hesitant in their practical teaching career. This inconsistency related to theory and practice has also been cited in a previous research study (Sezgin, 2008).

With regard to the KPSS, participants' sense of competency and mastery is reported with links to the KPSS preparatory institutions, not the university-based education. This finding in particular is also consistent with the previous research studies about the preference of the teacher candidates for KPSS preparatory institutions (Bulca, Saçlı, Kangalgil, & Demirhan, 2012; Can & Can, 2011; Kuran, 2012).

Participants had negative views about the general competency exams and considered them as not necessary for assessments related to the teaching profession. In addition, participants were mostly undecided with respect to the necessity of the educational sciences test and TSAKT in KPSS.

Finally, the participants stated that the KPSS exam was not reliable and valid in the teacher selection process. When the findings from the interviews are considered, we observed that the participants

suggested some other methods for the process of teacher selection such as interviewing, observations of performance and long-term training programs. KPSS was not regarded as an objective, reliable and valid exam.

In addition, the following suggestions were made by the participants:

- There should be a theory and practice consistency in initial teacher training programs at faculties of education. This could support a high-quality program by preparing the candidates for professional careers.
- When curriculum development principles are considered, KPSS with its multiple-choice question types, is ineffective and invalid in assessing skills of teachers in organizing learning experiences, manage classrooms, having rapport with students and improving their affective domains. After the first stage of selection, KPSS exam should be accompanied by performance assessment of the teacher candidates.
- There is a weak relation between teacher education programs in faculties of education and knowledge and skills needed for achievement in KPSS. Therefore, according to the participants, either faculties of education are performing satisfactorily in educating high quality teachers or the KPSS test is ineffective and unreliable in assessing teachers' characteristics. Content validity should be assessed based on program content and final exam scores at the end of the program.